

Specifica enumeratio possessionum et desertorum praediorum abbatiae B.M.V. de Zirc appertinentum cum annotationibus quorundam memorabilitum pro lumine neo adventitorum e Silesia ad Hungariam missionariorum deserventibus. Zirc, c. 1729.

(Zirci Boldogságos Szűzről nevezett apátság birtokainak és elhagyott földjeinek részletes felsorolása megjegyzésekkel, hogy a Sziléziából újonnan jövő (szerzetesek) tájékozódhassanak ...)

p. 65. Zirc

Hoffman felújítani kezdte 13 házacskával, amely azonnal a keletkezett zavargások miatt teljesen kipusztult kettős malmot fűrész és lisztőrlő (malmot) létesítettek az előbb említett P. Adminisztrátor által. Azonban a tömegből utoljára föltámadt gyűlölet mindent tönkretett.

Fennmaradtak mindazon által az egykor nagyszerű Bazilikának magas romjai, amelyek ma is csodálandók az elhagyott monostor egy szárnyának romjaival együtt. A zirci apátság alapítólevele az összes többi oklevéllel együtt elveszett. Szorgalmasan (kerestették) a Pozsonyi Kamarai levéltárban, de nem találtak semmit.

Zirc határait ki kell igazítani, ezek valójában Csesznek urai által, úgy látszik, többszörösen meg lettek sértve.

p. 65. Zircz

Possessio haec nova existit in profunda sylva Bakony per duo aut Semialterum Saeculum jam locus desertus fuisse videtur. Distat Vespremio 2, Papa vero 4 milliaribus,

Sub administratione R. P. Petri Hoffman restaurari coepit in 13. domunculis, gae rusus in subortis et desuper disturbis ex integro desolatae sunt. Extractum pro tunc etiam erat duplex molendinum asseritius et farinaceum a praenominato P. administratore, furor autem et turbo novissimorum motuum omnia vulnero litavit.

Remanserunt nihilominus permagnicae olim Basilicae rudera altissima usque hodie admiranda cum uno tractu (aq?...) in ruderibus desolati monasterii. Litterae fundationales abbatiae de Zircz una fere cum omnibus documentis antiquis sunt depeditae, qae quidem si fonte extarent in Archivo Comerae Regiae Poseniensis diligenter solicitatae sunt, sed non sunt repertae.

Metae circa possessionem Zircz suo tempore rectificandae erunt, qae defacto a D.D. Comitibus de Sesnek/Cseczneg multum videntur esse violatae.

p. 66.

Megjegyzések

N. 1° Valamikor Zircen két templom volt: az egyik ünnepélyesebb, a monostori, a másik pedig a (p. 67:) falusi, amelyik mellett amennyire a romokból ki lehet venni folytatólagosan volt a plébánia épület. Ezeknek a templomoknak a védőszentjéről itt és most semmi sem tudható. T. Szentivány Márton jezsuita történétíró elismerően beszámol a Zircen valamikor létezett csodálatos képről, amely honnan származott, nem tudható. A monostor templomában két kápolnát kitisztítottak és zsindegyel fedtek, ahol szabad ég alatt szoktak misézni; mielőtt Zirc falu lett volna, itt éjszakáztak atyáink és a kórusban zsoltározó testvéreknek az éneke helyett a szomszédságban hallották az üvöltő és ordító farkasokat.

A nagyobbik templomban és a monostorban itt-ott számos gödör található, ahol a kanászok és a mammonnak más hitvány fiai kincseket kerestek, ezek a szentélyben levő nagyobbik, kerek ablakon át köveket dobáltak a lerombolódott oltár mögé és gyakran meg is ijedtek és abbahagyták tevékenységüket, amikor a kukullás szerzetesek, mint (valami) szellemek megjelentek.

p. 66.

Annotationes

N. 1° Fuerunt olim in Zircz duae ecclesiae: una quidem solemnior monasteriensis, altera vero (p. 67.) oppidana, penes quam prouti extruderibus colligere licet, in uno contiguo erat domus parochialis. De patronis divis harum ecclesiarum hic et nunc nihil constat. Refert dilaudatus historicus R. P. Martin Szentivány, Soc. Jesu antiquibus in Zircz existisse miraculosam imaginem, quo devenerit norunt superi. Duo secella in ecclesia monasteriensi sunt purgata, et scandolis tecta, ubi sub caelo missae celebrari solent; antequam Zircii pagus fuisset, ibi noctarunt patres nostri, atque loco cantus fratrum in choro psallentium audiverunt in vicinitate, lupos intonantes et ejulantes. Reperiuntur in ecclesia majori et monasterio hinc inde multae cavaturae, ubi subulci ac alii mammonae nequam filii thesauros quaesiverunt, qui jactibus lapidarum per majorem fenestram rotundam in praesbyterio post dirutum altare atque etiam comparitione spirituum ac religiosorum cucullatorum frequenter intimidati, et a laboribus abacti sunt. Dum anno 1719 neoincolae pro domibus suis ligna in sylva caederent ac fabricaverent, prodiit binis vicibus tempore meridiano mulier quedam ignota ex dentissimis frutetis admonens: Ne licentiosanimis secures suas sylvae appeonerent, dixit et extra viam gradiens semel, altera vice equitans illico non visa, disparuit. Proxime non procul a monasterio peregrini quidam noctem egerunt sub dio paenes structum ignem pro more hungarico: retulerunt isti, quod nocturno tempore plura in ecclesia viderunt lumina et copiosos operarios in renovatione ecclesiae laborantes, quod pro certo asseruerunt. Contigit anno 1724.